

Směrnice k finanční kontrole

1) Všeobecná ustanovení

Touto směrnicí Obec Kratušín aplikuje příslušná ustanovení zákona č. 320/2001 Sb., ve znění zák. 123/2003 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, doplněné vyhláškou MF o finanční kontrole č. 64/2002 Sb., na naše vnitroorganizační podmínky. Cílem finanční kontroly v obci je:

- prověřovat dodržování právních předpisů a opatření při hospodaření s veřejnými prostředky, při jejich hospodárném, účelném a efektivním vynakládání
- zajistit ochranu veřejných prostředků proti rizikům a nesrovnalostem způsobeným porušením právních předpisů, či neúčelným nakládáním s těmito prostředky, případně dokonce trestnou činností
- řádně informovat vedoucí orgánů veřejné správy o nakládání s veřejnými prostředky, o prováděných operacích, dále o průkazném účetním zpracování těchto operací v účetním systému dle platných předpisů

Finanční kontrola vykonávaná v naší obci na základě této směrnice je součástí systému finančního řízení zabezpečujícího hospodaření s veřejnými prostředky.

2) Prvky systému finančního řízení

Součástí systému finančního řízení v naší obci je:

a) Systém finanční kontroly vykonávaný kontrolními orgány. Jde o **veřejnosprávní kontrolu**, při které podléhá naše obec kontrole nadřízeného orgánu, příp. jiných oprávněných orgánů (např. FÚ, KÚ, OSSZ, ZP).

Z časového hlediska se tato kontrola rozlišuje na předběžnou, průběžnou a následnou. Při **předběžné** veřejnosprávní kontrole prověřuje kontrolní orgán podklady předložené starostou před uskutečněním připravovaných operací, před rozhodnutím o schválení použití veřejných prostředků. **Průběžná** veřejnosprávní kontrola je realizována v období, kdy je s veřejnými prostředky již nakládáno. Kontroluje se zde shoda předem stanovených podmínek a postupů se skutečnou realizací, zda je správně vedena evidence o realizovaných akcích a je včas a řádně reagováno na případnou změnu objektivních podmínek. (Při zahájení kontroly musí kontrolní orgán předložit písemné pověření, při zjištění nedostatků může obci uložit opatření k nápravě nebo pokutu za nesplnění přijatých opatření.) **Následná** veřejnosprávní kontrola je prováděna po ukončení příslušných operací, kontroluje se zejména soulad operací se schválenými rozpočty, smlouvami a příslušnými předpisy. Součástí kontrolního mechanismu je i výkaznická činnost – obec je povinna jednou ročně vypracovat zprávu o výsledku finančních kontrol.

b) Systém finanční kontroly vykonávaný podle mezinárodních smluv. Kontrolu mohou v obci na základě pověření vykonávat mezinárodní organizace (dle rozsahu a podmínek mezinárodní smlouvy, kterou je ČR vázána). Jedná se zejména o ty případy, kdy bude naše obec příjemcem zahraniční dotace, grantu nebo jiné finanční podpory.

c) Vnitřní kontrolní systém – z § 25 zákona 320/2001 Sb. vyplynula pro starostu naší obce povinnost zavést vnitřní kontrolní systém jako součást vnitřního řízení – tzv. **řídící kontrolu**, jejímž cílem je

- zajistit hospodárný, efektivní a účelný výkon činností zabezpečovaných naší obcí, tzn. zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat provozní, finanční, právní a případná další rizika vznikající při chodu obce
- na základě předem daných postupů pro včasné podávání informací tyto informace poskytovat zastupitelstvu obce

Protože naše obec nemá žádné zaměstnance, nelze vnitřní řídicí kontrolu ve smyslu zák. 320/2001 Sb. v naší obci nastavit. **Příkazcem** veškerých operací je podle zákona vedoucí orgánu – v našem případě neuvolněný starosta obce. Ten je zároveň výkonným pracovníkem (provádí platby hotovostní – je pokladníkem, i platby bezhotovostní – dává bance příkazy k úhradě či inkasu). Funkce **správce rozpočtu a hlavního účetního**, které lze podle § 26 odst. 3) zákona spojit, ale musí vykonávat zaměstnanci orgánu veřejné správy (ti v našem případě neexistují). Činnost **účetního** je zajištěna dodavatelskou firmou, která pro obec vede účetnictví. Funkci správce rozpočtu a hlavního účetního bude tedy zajišťovat místostarosta (on spolu se starostou tvoří obecní úřad).

V obci je uplatňována **předběžná** kontrola – tu se snaží zastat zastupitelstvo obce – před uskutečněním případného výdaje posuzuje soulad zamýšlené operace s příslušnými právními předpisy, smlouvami a schváleným rozpočtem, projekty apod. Vyhodnocuje možná rizika plynoucí z případné realizace – rozhodnutí o všech akcích je zaznamenáno v zápise z jednání zastupitelstva a to je považováno za příkaz k provedení operace pro starostu obce.

Starosta se tedy stává příkazcem operace. V jeho nepřítomnosti ho zastupuje místostarosta. Na běžné provozní výdaje nevýznamné výše nebo pravidelně se opakující operace se souhlas OZ nevyžaduje, nepodléhají finanční kontrole (finančním stropem pro tyto operace je částka je 40.000,- Kč - jde např. o nákup drobných kancelářských potřeb, bankovní poplatky, výběry do pokladny, platby za odvoz TDO, telefonní hovory, úhrady cestovního apod.). I zde platí pravidlo, že zastupitelé kontrolují, zda nevzrůstá četnost těchto operací, což by mohlo signalizovat zneužití systému.

Za **průběžnou** kontrolu v nakládání s veřejnými prostředky odpovídá starosta.

- Při provádění bezhotovostních úhrad závazků a příjmu hotovostních plateb kontroluje shodu příkazu se závazkem či pohledávkou.
- U poskytovaných a přijímaných služeb kontroluje soulad mezi faktickým poskytovaným či přijímaným plněním se smlouvami, fakturami aj.
- Při reklamačním řízení kontroluje, zda je reklamacie oprávněná, zda je vyřizována včas, zda náhrada je v odpovídající výši.
- Při správě majetku obce kontroluje stav majetku, zda jsou změny zaváděny do účetnictví.
- U mzdové agendy kontroluje správnost výpočtu mzdových položek na výplatní listině a dodržuje termín odvodu daní.
- U zaznamenávání uskutečněných operací v účetnictví kontroluje, zda vůbec jsou operace v účetnictví zaznamenávány, jejich včasnost a správný časový sled, případná chybovost. Podkladem jsou harmonogram závěrek a směrnice účetní jednotky.

Při průběžné kontrole starostovi pomáhá i dodavatelská firma zpracovávající účetnictví obce. Ta pro průkaznost účetnictví provádí záznamy o všech předaných podkladech, závazky a pohledávky zapisuje do knih evidencí, vyhotovuje předpisy, vnitřní doklady, provádí párování úhrad ze závazky v evidenci, dále provádí kontrolu a zaúčtování v souladu s vnitřní organizační směrnicí obce. Na dokladech svým podpisem v kolonce účetní stvrzuje provedení kontroly. Pokud objeví jakékoliv nesrovnalosti nebo odchylky hospodaření vůči rozpočtu, informuje o nich starostu.

Následná kontrola je provázána s kontrolou průběžnou. Těžiště kontroly spočívá v kontrole účetních a souvisejících dokladů. Cílem je zajistit a ověřit hospodárnost, účelnost a efektivnost při nakládání s veřejnými prostředky. Případná zjištění jsou předávána starostovi nebo přímo OZ k přijetí nápravných opatření, aby do konce účetního období bylo vše uvedeno do souladu.

Jako zásadní kontrolní mechanismus v naší obci je nastavena **vnější** kontrola. Máme ustanoveny tříčlenné výbory (kontrolní a finanční), jejichž předsedou je vždy člen zastupitelstva.

Kontrolní výbor provádí kontroly plnění usnesení OZ, dodržování právních předpisů, úplnosti dokladů a pod. Schází se čtvrtletně a vyhotovuje o svých zjištěních zápis, který předává starostovi.

Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem i finančními prostředky, kontroluje dotace a příspěvky poskytované z rozpočtu obce. Schází se minimálně jedenkrát ročně a o svém zjištění vyhotovuje zápis, který předává starostovi.

3) Závěr

Výše uvedený kontrolní systém je nedílnou součástí vnitřní legislativy naší obce. Tvoří provázaný celek se směrnicí účetní jednotky, nařízeními starosty a externími opatřeními. Cílem aplikace tohoto systému v praxi je dosáhnout maximálních efektů při nakládání s veřejnými prostředky.

Platnost směrnice: od 1.1.2006